

Publicatie

Volkskrant, 28 mei 2020

Geschreven door: Tom Kreling en John Schoorl

Grootste Nederlandse kinderopvangbedrijf zit fiscaal op de kaaimaneilanden

KidsFoundation is het grootste Nederlandse kinderopvangbedrijf, met merken als Smallsteps (op de foto), Zus en Zo en Kits, en biedt opvang aan meer dan 60 duizend kinderen. Beeld Raymond Rutting / de Volkskrant
Het grootste kinderopvangbedrijf van Nederland, KidsFoundation, is door de Canadese eigenaar fiscaal ondergebracht op de Kaaimaneilanden. Door deze fiscale constructie verdwijnt er op termijn indirect belastinggeld naar dit tropische paradijs.

Bij kinderopvangbedrijf KidsFoundation, met onder meer de merken Zus en Zo, Kits en Smallsteps, worden meer dan 60 duizend kinderen opgevangen. Het Canadese private-equitybedrijf Onex kocht KidsFoundation in 2018 voor 246 miljoen euro. De aandelen van het Nederlandse kinderopvangbedrijf zijn via een rechtspersoon in Luxemburg uiteindelijk in handen van twee investeringsfondsen die juridisch op de Kaaimaneilanden zijn gevestigd. Dit blijkt uit documenten die bij de Amerikaanse toezichthouder zijn gedeponereerd. De Kaaimaneilanden zijn door Nederland en de Europese Unie op een zwarte lijst gezet van landen die nauwelijks belasting heffen, niet transparant zijn en niet meewerken om belastingontwijking tegen te gaan.

De discussie over de rol van commerciële bedrijven in de kinderopvang is opnieuw relevant nu het kabinet nadenkt over de toekomst van de branche. Op dit moment financiert de overheid een groot deel van de kinderopvang via de kinderopvangtoeslag die ouders krijgen als hun kinderen naar de opvang gaan. Bij directe financiering zou het geld rechtstreeks naar kinderopvangbedrijven gaan.

Flitsfaillissement

KidsFoundation kent een bewogen geschiedenis, mede door de positie van private-equityfirma's. Sinds 2001 werd het bedrijf herhaaldelijk doorgeschoven en verkocht aan buitenlandse durfinvesteerders. Onder de naam Estro ging het kinderopvangbedrijf in 2014 failliet, maar maakte het een doorstart als Smallsteps. Door dit flitsfaillissement sloten 130 vestigingen hun deuren en verloren 850 mensen hun baan.

Partijen in de Tweede Kamer hebben al langer bedenkingen bij de investeringen van private-equitybedrijven in de Nederlandse kinderopvang. Vorig jaar kondigden de PvdA, GroenLinks en de SP een initiatiefwet aan die moet voorkomen dat in de branche winstuitkeringen worden uitgekeerd. Private-equitypartijen zijn erop gericht bedrijven een aantal jaren vast te houden, om die vervolgens met een fikse winst van de hand te doen.

Een woordvoerder van KidsFoundation laat in een reactie weten dat het bedrijf 'niets te maken heeft met de Kaaimaneilanden' en dat daarheen geen geld verdwijnt. KidsFoundation heeft volgens hem te maken met een Luxemburgse en een Nederlandse holding, waarin de investeerders hun aandelen hebben ondergebracht. 'Er gaat ook helemaal geen geld van KidsFoundation naar Onex, geen dividend, geen rente. Er vloeit geen belastinggeld naar de Kaaimaneilanden.' Dat de aandelen uiteindelijk in een fonds op de Kaaimaneilanden zijn ondergebracht, doet volgens de woordvoerder 'niet ter zake'.

Rendement

Volgens de woordvoerder is met behulp van de investeerder de KidsFoundation kwalitatief verbeterd. 'Als gevolg van de investeringen in de intrinsieke verbetering van onze kinderopvang, kan Onex op termijn rendement maken. Dat eventuele rendement maakt Onex dan voor haar investeerders.' Dit rendement wordt dan betaald door de koper en niet de belastingbetaler, zegt de woordvoerder.

Tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer in mei vorig jaar verklaarde directeur Jeanine Lemmens dat KidsFoundation juist veel baat heeft gehad bij de nieuwe eigenaar, die voor stabiliteit zorgt en geld in het bedrijf heeft gestoken om de kwaliteit verder te verbeteren. Ook zei ze dat de Canadese eigenaren niet van plan zijn dividend uit te laten keren de komende jaren.

Schuld

Uit de jaarrekening blijkt wel dat Onex het kinderopvangbedrijf met een behoorlijke schuld heeft opgezadeld, iets wat private-equitypartijen vaker doen. Door een aankoop met veel leningen te financieren, kunnen ze meer rendement maken op het eigen geld dat ze erin steken. Stel: een investeerder koopt een bedrijf voor 50 euro, waarvan 25 euro van zijn eigen geld. Als hij het uiteindelijk voor 100 verkoopt, heeft hij een winst van 50 euro gemaakt met zijn inleg van 25 euro, een rendement van 200 procent. Als zijn eigen inleg nog lager was bij de aankoop, is het rendement bij verkoop nog hoger, de zogeheten hefboomwerking.

In totaal had KidsFoundation eind 2018, de recentst gedeponeerde jaarrekening, een schuld van bijna 120 miljoen euro op de balans staan. Daarvan is 20 miljoen euro een lening die Onex zelf aan de KidsFoundation heeft verstrekt tegen een jaarlijkse rente van 10 procent. Die rente hoeft het bedrijf niet te betalen, maar wordt jaarlijks bij de oorspronkelijke lening opgeteld, die daardoor steeds groter wordt. De lening loopt in totaal tien jaar, waardoor de schuld zal oplopen tot zo'n 43,7 miljoen euro. De woordvoerder van de KidsFoundation zegt dat het bedrijf hiermee op 'uiterst prudente' wijze is gefinancierd.

Partou

Vorig jaar kocht Onex samen met de Nederlandse investeerder Waterland ook het kinderopvangbedrijf Partou, dat fuseerde met KidsFoundation. Onex heeft 72 procent van de aandelen in handen en Waterland 26 procent. Het management van het bedrijf heeft iets meer dan 1 procent van de aandelen in handen, zodat het meedeelt bij een toekomstige verkoop.

De fusie tussen KidsFoundation en Partou werd begin dit jaar goedgekeurd door toezichthouder ACM, die beoordeelde of er nog voldoende concurrentie overbleef. Uiteindelijk oordeelde de ACM dat er drie locaties verkocht moesten worden. Het bedrijf bestaat nu uit ongeveer achtduizend medewerkers, verdeeld over 650 locaties.

Volgens hoogleraar private equity Peter Roosenboom is kinderopvang aantrekkelijk voor commerciële partijen vanwege de 'stabiele kasstroom'. Voor de kinderopvang zelf is de positieve kant van grote eigenaren het schaalvoordeel. 'Een grote organisatie kan makkelijker inkopen en meer investeren in personeel en de locaties. Ze kunnen efficiënter werken dan kleinere partijen.'

Risico's

Maar er kleven ook risico's aan, zegt Roosenboom, zeker als de economie terugloopt. 'Dan verliezen mensen hun baan, gaan ze zelf voor hun kinderen zorgen en loopt de kasstroom direct terug.' Als er dan veel vreemd vermogen in een bedrijf zit, moet er ondertussen gewoon rente worden betaald op die schuld. 'Dat maakt een bedrijf kwetsbaar.'

Roosenboom ziet ook dat het wringt, Nederlandse kinderopvang in commerciële handen, maar uiteindelijk is het een politiek besluit, zegt hij. 'Als je commerciële partijen toelaat, moet je niet vreemd opkijken als ze zo opereren. Dan doen ze hun ding. Uiteindelijk willen ze natuurlijk verkopen en rendement maken op hun investering.'

De Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) wil dat de overheid grenzen stelt aan de rol van private equity bij kinderopvang. 'Wij kunnen ons niet voorstellen dat fiscale winstoptimalisatie via een belastingparadijs binnen de kaders van maatschappelijk verantwoord ondernemen valt. Dat zou niet moeten kunnen binnen de publieksvoorziening die kinderopvang is', zegt een woordvoerder.

Winstuitkering

BMK ondersteunt ook het aangekondigde wetsvoorstel tegen toekomstige winstuitkering in de kinderopvang. Volgens de organisatie is de afgelopen maanden heel duidelijk geworden dat kinderopvang tot de 'cruciale infrastructuur' van de maatschappij behoort. 'Niet de prijs of rendement moet leidend zijn. Centraal in de maatschappelijke aanpak van de kinderopvang staat voor ons dat het rendement van organisaties niet wordt uitgekeerd maar behouden blijft voor de sector.'

Onex noemt zichzelf een van de oudste private-equitybedrijven ter wereld. Het bedrijf koopt met eigen geld en geld van institutionele beleggers en particulieren bedrijven en brengt die onder in fondsen en belooft de deelnemers jaarlijks een aantrekkelijk rendement. KidsFoundation is ondergebracht in de fondsen Onex

Partners IV en V, die vanwege fiscale doeleinden geregistreerd staan op de Kaaimaneilanden. Een van de beleggers in deze fondsen is bijvoorbeeld het Texas County & District Retirement System, een pensioenfonds van de Amerikaanse staat Texas. Zij hebben 75 miljoen dollar aan pensioenpremies via deze fondsen belegd.

Fusies in de kinderopvang

De kinderopvang in Nederland is zeer versnipperd. De sector bestaat vooral uit bedrijven en stichtingen die lokaal actief zijn met een handjevol vestigingen. Daarnaast zijn er een paar grote spelers, zoals KidsFoundation en Partou. De twee gefuseerde bedrijven hebben gezamenlijk een marktaandeel van ongeveer 8 procent. In de Nederlandse kinderopvang zijn meerdere buitenlandse partijen actief, zoals het Canadese private-equitybedrijf Onex, het Noorse bedrijf Norlandia en Kindergarden uit Amerika. Naast de commerciële bedrijven zijn in de kinderopvang ook veel stichtingen actief, die geen winstoogmerk hebben.

De politieke partijen GroenLinks, PvdA en de SP bereiden gezamenlijk een initiatiefwet voor die winstuitkering in de kinderopvang moet verbieden. Dat zou een tegenvaller zijn voor bedrijven die de laatste jaren zijn ingestapt in de kinderopvang.

In 2001 was de durfkapitalist Waterland de eerste die met de aankoop van Catalpa investeerde in de branche. Dit bedrijf werd nog vijf keer verkocht, ging in 2014 onder de naam Estro failliet en maakte vervolgens als Smallsteps een doorstart. Smallsteps is nu onderdeel van de KidsFoundation, dat begin dit jaar fuseerde met Partou. Het gefuseerde kinderopvangbedrijf is in handen van de Canadese investeerder Onex en opnieuw van het Nederlandse investeringsbedrijf Waterland.

FISCALE CONSTRUCTIE KINDERDAGVERBLIJVEN

270520 © de Volkskrant - tb.